

« راهکارهای حقوقی ایجاد بانک جامع اطلاعات اقتصادی »

اعظم امینی، زهرا کمالی

استادیار گروه الهیات دانشگاه پیام نور amini.a@pnurazavi.ac.ir
کارشناس ارشد فقه و مبانی حقوق اسلامی Zahrakamalisky@yahoo.com

خلاصه:

یکی از اساسی‌ترین اهداف نظام اقتصادی، شفافیت است، در همین راستا اقتصاد می‌کوشد تا هر چه بیشتر سبب ایجاد این شفافیت گردد و مفاسد اقتصادی را از میان بردارد. یکی از این راه‌ها که سبب ایجاد شفافیت و محو مفاسد و جرائم اقتصادی می‌گردد ایجاد بانک جامع اطلاعات است. بانک جامع اطلاعات اقتصادی با مشخصه‌هایی همچون سرفصل‌های حساب‌های ملی، متغیرهای پولی و اعتباری، وضعیت مالی دولت، بورس اوراق بهادار، شاخص‌های قیمتی، بخش خارجی، انرژی، صنعت و معدن، ساختمان و مسکن، حمل‌ونقل، کشاورزی و امور اجتماعی می‌کوشد تا سبب شفافیت شود. هر یک از حوزه‌های اجتماعی، فرهنگی، حقوقی، سیاسی و ... در تلاشند تا راهکارهایی را برای الزام دستگاه‌ها و نهاد-های اقتصادی برای ارائه اطلاعات به بانک جامع اقتصادی فراهم آورند. در این مقاله راهکارها از حوزه‌ی حقوقی مورد بحث قرار گرفته است. پرسش اصلی این است بانک جامع اطلاعات اقتصادی در ایران از چه جایگاهی برخوردار است؟ بانک جامع اطلاعاتی با چه راهکارهایی سبب شفافیت اقتصادی می‌شود؟ آیا با توجه به دغدغه‌ی امروز جوامع اقتصادی راهکاری برای الزام به وجود بانک جامع وجود دارد؟ آیا حقوق راهکاری را برای این الزام تقنین کرده است؟ در این مقاله جهت تعیین جایگاه بانک جامع اطلاعات اقتصادی در ایران و راهکارهای حقوقی برای الزام به آن، به بررسی راهکارهای حقوقی برای الزام به ایجاد بانک جامع اطلاعات اقتصادی ارائه شده است. روش بررسی به صورت توصیفی، تحلیلی است.

واژگان کلیدی:

اقتصاد؛ حقوق؛ بانک جامع اطلاعات اقتصادی؛ قانون؛ شفافیت اقتصادی؛ جرائم اقتصادی

مقدمه

بعد از پیروزی انقلاب اسلامی، بر اثر تغییر حکومت و نیز جنگ هشت ساله، علاوه بر بحران سیاسی که مهمترین بخش بحران‌های کشور را دربرداشت، بحران‌زدگی در بخش اقتصادی جلوه‌ی بیشتری داشته است. اخلال در امر توزیع مایحتاج عمومی، ملموس‌ترین بحران اقتصادی در این دوران بود. گران‌فروشی کلان و پیش خرید تولیدات کشاورزی و سایر تولیدات مورد نیاز عامه و امثال آن به منظور ایجاد انحصار یا کمبود در عرضه، کم‌فروشی و تقلب، احتکار، عرضه‌ی خارج از شبکه، عدم درج قیمت، اختفاء و امتناع از عرضه‌ی کالا، عدم صدور فاکتور، عدم اجرای ضوابط قیمت‌گذاری و توزیع، عدم اجرای تعهدات واردکنندگان و تولیدکنندگان در قبال دریافت ارز و خدمات دولتی، نداشتن پروانه بهره‌برداری واحدهای تولیدی، فروش ارزی-ریالی، فروش اجباری، عدم اعلام موجودی، خرید عمده کالا بر خلاف ضوابط و مقررات توزیع یا قیمت از سوی اشخاص غیرواجد شرایط آنها از جمله آن‌ها است.